

ÁMORT ANGELIKA

ÖCSI SZOBÁJA

Aztán jött anya, és felhozott még egy doboznyi kincset, amit a lépcsőház alján talált. Volt benne egy fehér majom, két Milka-boci, egyformák, csak egyikük fején volt egy masni, jelezve, hogy lány, cseppet sem törődve azzal a ténnyel, hogy egy fiú boci nem ad tejet. És volt a dobozban még néhány kulcstartóra szánt mini plüss.

Néhány nap múlva egy hatalmas medvét vonszolt fel a negyedikre, majdnem akkorát, mint jómagam.

Születésnapomra is plüssöket kaptam. Egy nagy lila szemű bárányt, egy oroszlánt, egy rókát és egy különös kinézetű lényt, amiről nem tudtam megállapítani, hogy elefánt-e vagy kutya, esetleg egér vagy malac? Valójában, mint később kiderült, tapír volt, de én csak Frenknek neveztem.

Öcsém születésnapjára is plüssöket kaptam, két héttel az enyém után. Ám ezzel nem ért véget a plüssáradat. Anya néhány naponta újabb és újabb adaggal tért haza.

Eleinte örültem a kis jövevényeknek. Mesebirodalomná varázsolták a sűrke panellakást. Ahova nem lépett az ember, mindenhol egy puha, kedvesen mosolygó állatka fogadta. Éjszakánként életre keltek, és bebújtak a takaróm alá. Persze nem mind, mert mind nem fért volna el. Zseblámpával világítottam, így olvastam fel nekik az esti mesét.

Frenk egyszer megkérdezte, mikor olvas fel nekünk anya. Gyorsan a szája elé raktam a kezem: Tsss! Meg ne hallja! Nem értette, hát elmagyaráztam szépen annak a buta kis félig elefánt, félig egérmalac fejének, hogy anyát jobb, ha nem kérjük meg erre. Mert anya mindig ugyanazt a mesét mondja el. Azt, amelyiket utoljára mesélte Öcsinek. És az a mese el van átkozva. Amikor meghallja az ember, szorítani kezd a mellkasa, és rátör a sírás, de könnycsepp nem jön egy sem. És ez sokkal fájdalmasabb, mint az, ha lehorzsolod a térded, mikor leesel a bicajról.

Frenk persze nem értette, hogyan is érthette volna, hisz nem is biciklizett még soha.

Ahogy nőtem, úgy nőtt velem együtt a plüssök sokasága is a kicsi lakásban. Egyre zavaróbb volt a jelenlétük. Bárhova léptem, bármit szerettem volna tenni, figyeltek engem.

Ha rossz helyre nyúltam, megfogták a kezem, puha mancsukkal erősen szorították a csuklómat, néha nyomot is hagyva. Ha korhatáros műsorokat néztem takarodó után, kihúzták a tévét az aljzatból, és az elemeket is kilopták a távirányítóból. Rátaláltak a titkos naplómra, és kitépdestek belőle minden olyan oldalt, amelyen P.-ről írtam. Húsklopfolóval betörték a Sanyitól kapott MP3 lejátszómat, mert trágár szövegű dalok lettek ráírva. Amikor először akartam megkóstolni a kávé, direkt kiborították, azt skandálva, hogy nem gyerekeknek való. A fekete lé végigcsorgott a konyhapulton, és én némán néztem, hogy csöpög a padlóra csepp csepp után. Majd felkaptam egy fehér plüssmacskát, felitattam vele a kávéfoltot, és kilöktem a kukába.

Másnap, amikor hazaértem a gimiből, a hülye macska kimosva, illatosan, pihe-puha nyájasságával ott trónolt bevetett ágyamon. Ekkor már sejtettem, hogy nem fog sikerülni egyhamar megszabadulni ezektől a betolakodóktól, de tettem egy bátor próbát.

Egy nap, amikor anyának sokáig bent kellett maradnia az irodában, összeszedtem a plüssöket. A lakás minden pontjáról egy kupacba hordtam őket. Nem is kupac volt az már, inkább hegyre emlékeztetett. Majd hoztam a nagy kukazsákokat, és nekiláttam a munkának.

A tizennegyedik zsák megtöltésénél tartottam épp, amikor benyitott anyám. Nem emlékszem, hogy ezután pontosan mi történt, csak a csapkodásra, az őrjöngő üvöltésre és zokogásra, és arra a rongyosra koptatott mondatra, ami eluralt teret és időt: Nem teheted ezt velem, nem veszíthetlek el téged is.

Most már csend van és béke. Már nem figyelnek adáz plüssszemek, fel-lélegzett a lakás. Együtt kávézunk anyával a konyhában. Csak egy szabályt kell betartani: soha ne nyisd ki Öcsi szobájának ajtaját.

IDENTITÁSZAVAR

Tizenhét óra négy perckor indul a vonatod. Csap–Záhony. Zsebedbe nyúlsz, két csomag bontatlan, egy bontott, ez a kiskapuk arany szabálya. Még visszsanézel egyszer, majd hátad mögé pöccinted az égő cigarettát. Lángra kap a híd, nosztalgiaillatú füstjét feléd fújja a februári szél. Leltároznál fejben, hogy vajon mindent sikerült-e bepakolni, de tudod, most csak egy a fontos – a magyar útlevel. A többi lényegtelen. A behívódat az asztalon hagyta, anyád fölötte sír most is.

Kigördül a vonat. Lassan szünni kezd a gyomorideg. Émelyegsz az éhségtől. Tegnap óta nem ettél. Hiába készítette a kedvencedet anyád, hiába főzött csak neked egész nap, nem ment le egy falat sem a torkodon. Most viszont mindennél finomabbnak tűnik az olesó párizsis szendvics, csak kár, hogy büdös. Beteríti az egész vagont. Ilyen szaga volt a rozoga LAZ–695-nek is az osztálykirándulásokon.

A vonaton egy szőke nő ül melletted. Lábánál leharcolt bőrönd, rajta dugig tömött hátizsák. Őlében göndör kisfiú kuporog. Halkan beszélnek, de a lényegét hallani lehet. – Apa mikor tart velünk a kirándulásra? – Apa nem jön, édes, apa megvédi az otthonunkat.

Lesütöd a szemed, és próbálsz álcázni szégyenérzettől bepírult arcod. Ez nem az én harcom, ez nem az én harcom – mantrázod magadban.

Rohamos gyorsasággal távolodnak a cirill betűs feliratok, reklámtáblák, utcanevek, falfirkák, és jelennek meg helyettük magyar megfelelőik. Eszedbe jut, milyen izgatottság töltött el ezek láttán, mikor először jártál Magyarországon. Megpróbálsz most is örülni neki. Most már itt kell otthon lenned. Anyaország, vagy mi a csuda, ugyebár.

...

Budapest-szerte elszaporodott az ukrán szó. Füledbe cseng, rád talál mindenhol. A Spárban, az M2-esen, a Deák téren. De főként a pályaudvar környékén. Örülsz neki, jó hallani, az otthon emlékéit idézi. Régen a magyarnak tudtál így örülni, ha meghallottad Ungvár macskaköves utcáin. Mikor hallod, elmosolyodsz, de mosolyodba végül mindig keserűség vegyül.

A moziban magyar szinkronnal nézed a filmet. Régen ez csak egy szép álom volt, most valóság. Hazafelé a metrón mégis a Kalush Stefániája szól a fülhallgatódból. Amit régen idegennek véltél, az jelenti most számodra az otthonosat.

Ki vagy te? Azt mondták, magyar vagy, csak Ukrajnában élsz. Azt is mondták, ukrán vagy, csak magyar anyanyelvű. DNS-edben békésen vegyül el orosz, ukrán, magyar, ruszin, sváb és valamilyen ágról-végről talán még szerb gén is.

Ki vagy te? Menekült vagy hazaáruló? Gyáva dezertőr? Bátor újrakezdő, aki otthon hagy mindent, hogy életét felépítse a nulláról? Nem tudod. Csak azt tudod, hogy anyád nem élne túl, ha téged is kék-sárga lobogóval letakart koporsóban hoznának haza, mint Kis Sanyit a szomszéd utcából.